

Z OBSAHU	„Nic se neboj, teprve teď to pořádně roztočíme“	05
	Věčnost a svědectví: Rozhovor s litoměřickým biskupem Stanislavem Příbylem	08
	Kým je pro nás dnes Marie Antoinetta?	12

Foto: syroovka

20. výročí kruté smrti P. Ladislava Kubíčka: „Nejde to? To slovo neznám!“

Mezi lidmi se hovoří o jeho svatosti. Poslední den svého pozemského života P. Ladislav strávil v litoměřické vazební věznici, kde se každý pátek věnoval vězňům, v kapse svůj páteční oběd – suchý rohlík. Večer odsloužil mši svatou v kapli na faře, kde kázal o ceně mučednické krve. V noci z 10. na 11. září 2004 byl v místnosti nad touto kaplí ukopán, utlučen pěstmi a monstrancí, proboden nožem, polit hořlavinou a zaživa zapálen. Byl zabit dětmi, které chodily k němu na faru. Neumíral u oltáře, ale nad ním. Soudkyně, která vedla proces s jeho vrahy, byla zaskočena jednou skutečností: „Pan farář nevolal o pomoc, přestože byl celou dobu při vědomí. Není pro to jiné vysvětlení než to, že nechtěl probudit a poplašit starou ženu, která tu noc v přízemí na faře přespávala. Zachránil jí život.“ Nechme na sebe zapůsobit několik jeho stále aktuálních myšlenek a výzev pro dobrý křesťanský život.

„Když chceme Pánu Bohu sloužit,

nesmíme mu říkat: Ano, ale nesmí to bolet.“

„Dábel má právo nás zkoušet, nemůžeme mu to zakázat, když mu to dovolil Bůh. Pokušení k duchovnímu životu patří. Všichni svatí je měli. Správný křesťan jim ale nepodléhá, nenechá se znervózňovat, dál radostně slouží a ví, že jen kvalita se zkouší! O věci nekvalitní nemá nikdo zájem, ani ďábel.“

„Velký odpůrce Boží nespí, proto nesmíme spát ani my! Nemá cenu s ním diskutovat nebo brečet, je nutno bojovat: silou víry, postem a modlitbou!“

„Předpokládám, že jste si vědoma své odpovědnosti za spásu svého manžela a že za něj denně aspoň jeden Zdravas obětujete! A při mši svaté na něho myslíte! Buďte k němu trpělivá a předávejte Boží lásku víc mlčky než slovy. Naplánuvat si pohádku – to bychom uměli všichni. Jenže život není pohádka, život je umělecké drama.“

„Máš pravdu, žít s psychózou je umě-

ní, ale především se učme žít s Ježíšem. Pak bychom v mnoha případech nemuseli žít s psychózou.“

„Maminka umírala velmi hezky, i pro mě to byly vzácné okamžiky a znovu jsem si ověřil, jak velkou milostí je tzv. šťastná hodinka smrti. Sám bych si tak přál umírat. Bylo to opravdu jen loučení na určitý čas. Jak obludným paradoxem proti tomu je smrt podle představ materialistů. Nenávidím naše instituce, kam se posílají nemocní a staří na umření za pomoci injekce, stranou všech živých, aby jim nekazili jepiči blahobyť. Materialisty však lituji, poněvadž se sami připravují o mnohé hodnoty. Jak je ta naše věda bez lásky ubohá! Těm umírajícím už můžeme dát jen lásku, kterou ovšem bílé stěny nemají.“

„A co se času týče, budme rádi, že ho nemáme víc. Budeme mít co dělat vyúčtovat i ten, co máme! Bůh nám ho dal přesně tolik, kolik potřebujeme.“

redakce

Kněz zachránil Nejsvětější svátost před požárem v kostele Neposkvrněného početí ve Francii

P. Sébastien Roussel, farář kostela Neposkvrněného početí v Saint-Omer ve Francii, oznámil, že se mu podařilo zachránit Nejsvětější svátost před požárem, který kostel zachvátil v ranních hodinách z 1. na 2. září.

„Hlavní umělecká díla se nám podařilo zachránit. Nejdůležitější však je, že Nejsvětější svátost nebyla dotčena a my jsme ji získali zpět. Pána jsme mohli vrátit do jiného kostela,“ řekl kněz francouzskému médiu *BFMTV*.

Podle francouzského média *La Voix du Nord* kněz v reakci na zprávy, že vstoupil do hořícího kostela, aby zachránil Nejsvětější svátost, také zdůraznil, že není „superhrdina“. Ve skutečnosti podle

svých slov vstoupil do kostela, když už byl požár částečně pod kontrolou, a měl na sobě helmu a speciální ochranný oděv. „Řekl jsem jim, která díla je třeba přednostně chránit, nic víc. Prostě jsem jen plnil svou povinnost.“

P. Roussel poznamenal, že od hněvu a nepochopení je nyní třeba přejít „ve víře ke křesťanskému odpuštění“ a „pochopit člověka, který tento čin spáchal“. „Je třeba jít dál. Život jde dál.“

Kněz ujistil, že doufá, že rekonstrukce kostela Neposkvrněného početí brzy začne, „trochu jako v případě Notre Dame“, ikonické baziliky, která byla v roce 2019 těžce postižena požárem.

Podle francouzských médií úřady za-

tkly 39letého muže podezřelého ze založení požáru.

Jacqueline, místní farnice, vyjádřila pro televizi *BFMTV* svůj smutek a svěčila se, že tento konkrétní kostel pro ni hodně znamená. „Byla jsem tam pokřtěna, biřmována, přistoupila k prvnímu svatému přijímání a vdala se.“

Zatímco místní úřady pokračují ve vyšetřování, arraský biskup Olivier Leborgne vyjádřil v modlitbě blízkost místní komunitě a uvedl, že kostel navštíví tuto středu 4. září, aby se pomodlil s věřícími a sloužil mši svatou v atriu kostela Neposkvrněného početí.

církev.cz

Umírali rukou nacistů, dnes se přibližují slávě oltáře

K blahořečení směřuje další skupina Poláků zavražděných Němci za II. světové války. Řeč je o 71 lidech, povětšinou zasvěcených, známých jako druhá skupina polských mučedníků. V současné době je případ otce Henryka Szumana a 70 společníků ve fázi sestavování tzv. positia uvedl pro Vatikánský rozhlas postulant beatifikačního procesu, otec Dariusz Drażek z pelplinské diecéze.

Rok 2024 přináší další významná výročí spojená s historií II. světové války a také s kultem jejich mučedníků. Před pětaosmdesáti lety se Polsko jako první postavilo zločinné politice a náporu nacistického Německa. Stalo se také obětí agrese sovětského Ruska. Válečné časy však přinesly, vedle nevyličitelného dramatu, mnoho nových přímluvců v nebi. Před 25 lety svatý Jan Pavel II. blahořečil ve Varšavě skupinu 108 polských mučedníků.

Positia má klíčovou roli

Tento akt se stal podnětem k přípravám beatifikace dalších Poláků zavražděných během II. světové války. Kauza P. Henryka Szumana a 70 společníků je v současné době ve fázi římského procesu. Postulant, P. Dariusz Drażek, prozatím

neuvádí konkrétní datum pro dokončení positia, ale ujišťuje, že se tak stane „v nepříliš vzdálené budoucnosti“. V roce 2011 bylo tehdejší Kongregaci pro svatořečení ve Vatikánu předloženo více než 100 svazků akt o kandidátech na oltáře. Týkaly se mimo jiné také – dnes již blahoslavené – rodiny Ulmů. Po kritickém zpracování patří do tzv. Druhé skupiny mučedníků 71 lidí, převážně duchovních osob. Úkolem P. Dariusze Drażka je shrnout v positiu těchto více než 100 svazků spisů do zhruba dvou, tří. „Na přípravu positia dohlíží za kongregaci (nyní dikasterium) tzv. relátor kauzy. Nejprve jím byl františkán P. Zdzislaw Kijas, od března 2020 je relátorem kauzy karmelitán P. Szczezan Praškiewicz OCD,“ uvedl o. Drażek.

Smrt za odmítnutí profanace

Příležitostí k rozhovoru s postulantem je také 85. výročí smrti jednoho ze dvou laiků této skupiny. Ignacy Trenda, negramotný rolník z Lelowa u Čenstochové, byl 4. září 1939 zavražděn za to, že odmítl spálit kříž v místním kostele. Druhým laikem je Julia Buniowska, zavražděná v obraně čistoty.

Ve skupině kandidátů oltáře však pře-

važují kněží, řeholní bratři, řádoví kněží a řeholnice, a také seminaristé a novicové. „Všichni si byli vědomi bezprostředního ohrožení života a pronásledování, a to nejen osobního, ale i celé společnosti,“ dodává P. Dariusz Drażek. Emblematickou osobností skupiny mučedníků se stal P. Henryk Szuman, farář ve Starogardu Gdaňském až do 1. září 1939, kdy byl nucen svou farnost sv. Matouše opustit. Zemřel o měsíc později, 2. října 1939, při veřejné popravě u zdi kostela svatého Mikuláše v Bydhošti-Fordonu.

Odvaha posilovaná modlitbou

Otec Henryk Szuman se stal knězem ještě před první světovou válkou. „Několik let před válkou říkával: Připravme srdce, připravme se, protože válka se blíží. Dalo by se říci – smutné proctví, ale na druhou stranu to bylo vědomí velkého nebezpečí a snaha motivovat lidi, aby se duchovně připravili, ať už změnou svého života, nebo modlitbou. Nebylo to plané strašení,“ poznamenává P. Dariusz Drażek.

Podle postulátora je dalším společným jmenovatelem 71 kandidátů blahořečení to, že všichni setrvali ve svěřených úkolech a funkcích, zachovali si bezmez-

SLOVO KNĚZE

Svátek Povýšení sv. Kříže a památka Panny Marie bolestně lze označit za dny, které nás vracejí do poprázdninové a podovolenkové reality. Věřím, že pro dosti početnou množinu školáků a studentů je návrat do škamen určitým druhem utrpení, aspoň u mě tomu tak bylo. Jistě i mnohý dospělý si u pásu či za stolem v kanceláři posteskuje při vzpomínce na dny, kdy trávil dovolenou. Ale, jak praví lidová moudrost: „Trp kozáče, budeš atamanem!“ Dobře víme, že bez obtíží se naše žití neobejde.

A kříž i bolest, ať již mají jakoukoli podobu, jsou pevnou součástí našich životů. Snad i proto, jak píše sv. Apoštol Pavel v 1 Kor 1,22, lidé (Židé) toužili po zázracích, nebo hledali (Řekové) moudrost. Kdo ovšem toto hledá bez Krista, jak nám opět připomíná Písmo svaté, skončí mimo a do cíle nedorazí. A že by takových bylo málo, se říci nedá. Tak tu máme spousty ezoblažnů, kteří hledají zázraky všude možně, vzývají všemocnou přírodu, dávají si nohy za krk, a i jinak se všemožně krouťí a své údy do sebe různě zaplétají, nechají si věštit od příslušnic menšin, které vidí „velký špatný“ atp. Pak je tu spousta „mudrců“, kteří nám předvádějí své obavy z 0,04% oxidu uhličitého, ale jako by nevěděli, že pokud se sníží (tato víceméně statistická chyba) o více než polovinu, zhyne rostlinstvo. Jsou tu i „moudří“, kteří nás přesvědčují, že šťastní budeme tehdy, až se vybodneme na to, co jsme se učili o chromozomech XX a XY, když budeme zabíjet děti před jejich narozením a staré a nemocné před jejich smrtí. Takhle se ale štěstí nedosáhne, jen se více lidí uvrhne do neštěstí. Tak se nám stejně jako apoštolovi může a měla by jevit moudrost tohoto světa bláznovstvím.

Pravá moudrost je u Boha, a tedy i v kříži a bolestech. Nezbyvá, než je trpělivě s Boží pomocí a přimlouvou Panny Marie snášet a doufat.

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

nou důvěru v Boha a klíčovou roli modlitby ve svém životě. V této souvislosti cituje P. Dariusz Drążek vánoční přání, které svým rodičům poslal služebník Boží o. Edmund Kalas, misionář Svaté rodiny působící v polské komunitě ve Francii. „Rád bych vám znovu zdůraznil, že dobře prožitá modlitba je velkou nadpřirozenou silou. Osobně jsem se přesvědčil, že když se modlíte s velkou vírou a nadějí, můžete být zcela klidní ohledně své budoucnosti,“ napsal otec Kałas.

Postulátor beatifikačního procesu přiznal, že tato slova, se pro něj stala velkou katechézí o modlitbě. „Tito Boží služebníci zanechali v lidech, kteří je znali, nesmazatelnou stopu činné víry, pracovitosti, laskavosti, péče o spolubratry a další lidi v podobných nesnázích. Každý z nich dostal své lidské důstojnosti, jako Polák, jako

křesťan,“ zdůraznil otec Drążek.

Fama sanctitatis září

Ačkoli se sám neúčastnil fáze výběru kandidátů, domnívá se, že nejdůležitějším kritériem při formování této skupiny byla již existující *fama sanctitatis*, tj. pověst svatosti spojená s mučednictvím. Neméně podstatným kritériem byla možnost vyhledat a shromáždit relevantní dokumenty o těchto událostech.

„Zdá se mi však, že s odstupem času stále více lidí vzpomíná na své příbuzné a známé, kteří také zahynuli rukou okupantů, a nyní cítí, že rovněž přezkoumání jejich mučednické smrti by mohlo být zahrnuto mezi tyto kauzy,“ uzavírá P. Dariusz Drążek.

církev.cz

Dotkni se nebe aneb osmá pouť rodičů, kteří přišli o dítě

Prodloužený víkend 18.–21.10. bude na Hoře Matky Boží v Králíkách ve znamení Pouti rodičů, kteří přišli o dítě. Akce s přídomkem „Dotkni se nebe“ je určena pro všechny rodiče a další blízké děti, které zemřely v průběhu těhotenství nebo těsně po něm. Letos proběhne již poosmé.

„Ztráta dítěte, nebo dokonce často opakovaná ztráta dítěte je obrovská rána, člověk přichází o budoucnost, o naději, o pevnou půdu pod nohama, má zranění skrz na skrz celou svojí existencí... těla, duše i ducha. Velice často taková ztráta, která jde až na dřev bytosti, otřese světonázorem člověka, u věřícího nemusí, ale může přijít krize víry, zranění vztahu s Bohem,“ stojí v anotaci akce na webu www.osirelymrodicum.cz, kde je možné se na akci přihlásit. Na letošním ročníku se kromě stávajícího týmu podílí také Oblastní Charita Chrudim.

Poutníky čeká sdílení i ztišení, svátosti i společenství, chvály a přimlouvání modlitba, přednášky či svědectví. Obnovu povede římskokatolický kněz Josef Hubálek. Na místě budou přítomni i další pomáhající, kteří budou k dispozici pro svátost smíření, duchovní i terapeutické rozhovory.

„Pouť rodičů pořádáme s manželem od roku 2017. Původně jsme se pro ni rozhodli, protože jsme sami cítili tu potřebu. V krátkém období jsme přišli o pět dětí a chtěli jsme poskytnout podobnou příležitost věnovat se své bolesti i dalším rodinám, které prožívají něco podobného,“ vysvětluje zakladatelka akce Petra Kolčavová a doplňuje:

„Poutě rodičů jsou výjimečné především jedinečným společenstvím, které se každoročně vytváří. Rodiny, které procházely akutní ztrátou se vracejí i v dalších letech sdílet jak se jim daří v dalším životě a mohou tak být nadějí pro ty, kteří jsou momentálně na dně. Název, který jsme akci dali, „Dotkni se nebe“ chápeme na dvou rovinách – na pouti se nebe dotýká nás skrze uzdravení a požehnaní a také my se dotýkáme nebe a tak trochu i našich dětí, které tam máme. Třeba jen tím, že tam o nich můžeme mluvit.“

Hlídkání dětí po čas obnovy je zajištěno. Přihlásit se na pouť je možné ve formuláři: <https://forms.gle/4JMqubsc1TD6mePq9> nebo na webu www.osirelymrodicum.cz.

církev.cz

SYN ČLOVĚKA BUDE VYDÁN. KDO CHCE BÝT PRVNÍ, AŽ JE SLUŽEBNÍKEM VŠECH

22. září 2024 – 25. neděle v mezidobí – Mk 9,30–37

Béda

Vždy podává smutné věci v dobrém, aby se apoštolové nelekli jejich náhlého příchodu, ale aby je snášeli s pohotovým duchem.

Toto nepochopení učedníků se nezrodilo ani tak z pomalosti rozumu, jako z lásky ke Spasiteli, neboť byli ještě tělesní a neznali tajemství kříže, takže nemohli uvěřit, že by mohl zemřít Ten, kterého znali jako pravého Boha. A protože byli zvyklí ho často slyšet mluvit v obrazech, chtěli ze strachu před okamžikem jeho smrti vidět nějaký obrazný smysl i tam, kde otevřeně mluvil o svém vysvobození a umučení.

Zdá se, že spor učedníků o prvenství vznikl z toho, že viděli, jak Pán vede Petra, Jakuba a Jana samotné na horu a svěřuje jim tajemství. A Petrovi podle Matouše slíbil klíče od nebeského království. Pán však viděl myšlenky učedníků a touhu po slávě se snaží vyléčit pokorou: nejprve jim dává příkaz pokory, aby jim připomněl, že nemají usilovat o prvenství; proto následuje: „Zavolal si svých Dvanáct a řekl jim: „Kdo chce být první, ať je ze všech poslední a služebníkem všech.““

Buď jednoduše ukazuje, že ten, kdo chce být větší, má přijímat Kristovy chudé s úctou kvůli němu samému, nebo má být malý ve zlobě a zachovat si prostotu bez povýšenosti, lásku bez závisti a oddanost bez hněvu. A když objímá dítě, naznačuje, že pokorní jsou hodni jeho objetí a lásky. A dodává „ve jménu mém“, aby ctnosti, které dítě přirozeně má, usilovalo získat pro jméno Kristovo úsilím rozumu. A když učil, že v dětech ho přijímají, aby si nikdo nemyslel, že je jen tím, co viděl, dodal: a kdo mě přijímá, nepřijímá mě, ale toho, který mě poslal, neboť chce, abychom věřili, že je stejný a stejně velký jako Otec.

Lucas Cranach mladší: Kristus zehná dětem (1545–1550)

Jeroným

Kafarnaum znamená město útěchy. Tento překlad je v souladu s předchozí větou, kdy řekl „zabijí ho, ale za tři dni po své smrti vstane“.

A je příhodné, že se mluvilo o prvním z nich na cestě. Neboť toto téma se podobá cestě: jak člověk k prvenství přichází, tak z něj také odchází; než ho získá, už ho ztratí a není jisté, v jakém okamžiku, tedy v jaký den, skončí.

Jan Zlatoústý

Matouš však říká, že apoštolové přišli k Ježíšovi a zeptali se ho: „Kdo myslíš, že je největší v nebeském království? (Mt 18,1) Nezačal totiž vyprávění od začátku, ale zamlčel, že Spasitel věděl, co si učedníci myslí a říkají. I kdyby se to dalo chápat i tak, že to, co si mysleli nebo říkali mezi sebou, říkali vlastně jemu: on totiž věděl všechno, jako by mu to bylo řečeno. Vyplývá to z toho, že se mezi sebou cestou dohadovali, kdo z nich je důležitější. Lukáš však říká, že jim přišla na mysl myšlenka, kdo z nich je větší (Lk 9,46). Podle evangelijního vyprávění totiž

Pán z jejich slov ukázal jejich myšlenky a úmysly.

Učedníci sice toužili mít od Pána pocty, ale zároveň chtěli být Kristem vyvýšeni: čím je totiž člověk výše, tím je hoden větší pocty. Proto této jejich touze nebránil, ale upozornil je na pokoru.

Tak je přesvědčil, aby byli pokorní a prostí, neboť dítě nezná závist, marnou slávu ani touhu po prvenství. A neřekl jen tak: „Stanete-li se takovými, obdržíte velkou odměnu“, ale také „budete-li takové ctít kvůli mně; proto ho následoval v jeho objetí a řekl jim: „Kdo přijme jedno z takových dětí kvůli mně, mne přijímá“.

Teofylakt

On totiž nechce, abychom si přivlastňovali přednost, ale abychom dosáhli vysokého postavení pokorou. A hned poté jim připomíná příklad dětské nevinnosti; proto následuje: „pak vzal dítě, postavil ho před ně“

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

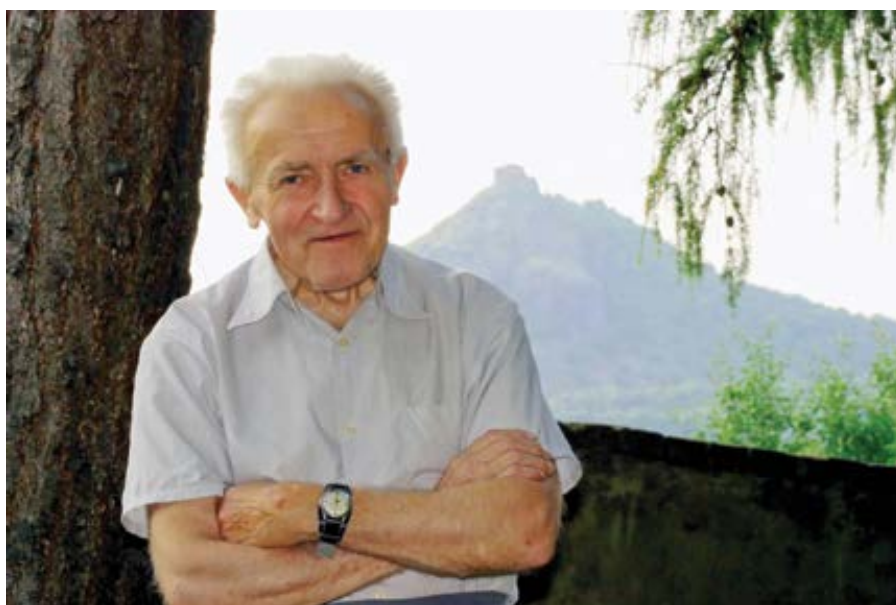
„NIC SE NEBOJ, TEPRVE TEĎ TO POŘÁDNĚ ROZTOČÍME“

Přinášíme text Marie Svatošové o její knize *Až k prolití krve* o Ladislavu Kubíčkově, knězi, který byl před dvaceti lety, dne 11. září 2004, zavražděn na své faře v Třebenicích.

Byl oblíbeným zpovědníkem a duchovním vůdcem mnohých, statečným člověkem a vzorem křesťana. Je mnoho povoláných, ale málo vyvolených. On patřil k těm druhým.

Když jsem před dvaceti lety připravovala text na zadní stranu obálky knihy *Až k prolití krve*, trochu jsem riskovala, že budu za blázna, ale nemohla jsem jinak. Opravdu jsem během přijímání telefonické zprávy o násilné smrti P. Ladislava slyšela jeho klidný, nezaměnitelný hlas: „Nic se neboj, teprve teď to pořádně roztočíme.“ Současně jsem ho nějak mimosmyslově, a přesto silně, vnímala vedle sebe živého. Nebyla to halucinace. Halucinaci neměla ani neznámá žena, která mi po nějakém čase telefonovala: „Porod uvízl na mrtvém bodě. Z chování personálu jsem pochopila, že je zle. Zoufale jsem prosila kněze a bývalého porodníka Ladislava o pomoc a uslyšela jsem jeho hlas: Stoupli si! Poslechla jsem ho. Porod se ihned rozeběhl a narodil se mi zdravý syn.“

Ladislav nikdy nemluvil do větru. Když řekl „roztočíme to“, věřila jsem mu, jen jsem nevěděla, jak to hodlá udělat. S odstupem času není pochyb, že jedním z prostředků, které k tomu používá, je i kniha *Až k prolití krve*. Mnohočetná zpětná vazba od čtenářů potvrzuje, že to není jen obyčejná sbírka sentimentálních vzpomínek bezmála tří stovek lidí, kteří si je nechtěli odnést do hrobu. Společně se jim podařilo mnohem víc. Shromáždili na jednom místě hromadu perel z Ladislavových dopisů i intimních rozhovorů a nabídli ji těm, kteří neměli to štěstí poznat ho osobně. K takovým patří i konvertitka Marcela: „Spoustu citací z jeho dopisů jsem si z knihy přepisovala do svého notýsku, protože mě oslovovaly stejně silně, jako jejich původní příjemce.

P. MUDr. Ladislav Kubíček. Foto: Václav Brodský / wikimedia

Teď mám nutkavou potřebu obracet se k němu v modlitbě o radu. Dej nám Bůh více takových pastýřů, jejichž úspěšnost tkví v tom, že vedou lidi k Bohu, a ne k sobě – jak krásně napsal P. Alois H.“

Ladislavův den měl čtyřicet hodin, stejně jako ten náš. Přesto se dokázal individuálně věnovat velkému množství lidí a vést je, i dlouhodobě, na cestě k Bohu. A že v tom pokračuje i po 11. září 2004, potvrzuje i paní Anna: „Roky jsem marně hledala kněze, který by měl čas a trpělivost doprovázet mě ve složité životní situaci jako duchovní rádce. Dodnes jsem ho nenašla, ale kniha *Až k prolití krve* mi ho do značné míry nahrazuje.“ Šestadvacet žlutých stránek uprostřed knihy s kapitolkou „Z Magdalenina zpovědního deníku“ ocenil mladý kněz slovy: „Nedovedete si představit, jak moc mně, začínajícímu zpovědníkovi, tenhle deník pomáhal, když jsem si ve

zpovědnici nevěděl rady.“ Čtenáři, kteří se domáhali dotisků knihy, kdykoliv byla rozebrána, argumentovali nadčasovostí Ladislavových myšlenek. Knihu sháněli v antikvariátech, aby ji mohli darovat. Tím se okruh blízkých Ladislavových spolupracovníků neustále rozrůstá. Jasný důkaz, že to „pořádně roztočil“.

Marie Svatošová

MUDr. Marie Svatošová
lékařka a zakladatelka hospicové péče

CITACE Z DÍLA LADISLAVA KUBÍČKA

Ladislav Kubíček (3. ledna 1926, Rachov, Československo, dnešní Ukrajina – 11. září 2004, Třebenice) byl katolický kněz a lékař. Byl sídelním kanovníkem litoměřické katedrální kapituly a prezidentem litoměřické diecézní charity. Vystudoval medicínu a od padesátých let působil jako lékař na různých místech na Moravě. Roku 1959 byl však „pro nepřátelský poměr k lidově demokratickému zřízení“ propuštěn a poslán do Karviné, kde pracoval v dolech. Poté byl za náboženskou činnost uvězněn. Po propuštění začal pracovat jako brusič umělého kamene. Externě studoval teologii a dne 7. února 1967 jej biskup Štěpán Trochta tajně vysvětil na kněze. Do duchovní správy nastoupil od 1. srpna 1969 a od té doby vystřídal mnoho farností. V roce 2000 byl litoměřickým biskupem Josefem Kouklem jmenován sídelním kanovníkem litoměřické kapituly s kanonikátem ceinoviánským. Jako bývalý lékař–porodník se zasazoval o zrušení povinnosti pro nové gynekology, kteří v rámci atestace museli provést 20 interrupcí, čehož se povedlo docílit. V noci z 10. na 11. září 2004 byl brutálně zavražděn dvěma mladými zloději. Svým životem i dílem se stal inspirací pro celou řadu lidí.

Na tomto místě přinášíme několik myšlenek z jeho knih.

Jeden blud se podařilo materialismu vnutit lidstvu 20. století, bohužel i křesťanům:

Proč se lidé dělí na muže a ženy? Proč jsou v přírodě samečci a samičky? No přece kvůli rozmnožování! – Nesmysl! (Přiznám se však, že jsem sám na to přišel až po mnoha letech uvažování.) Říká se, že částečná pravda je horší než výslovná lež. Už v Písmě svatém je řečeno, že Bůh stvořil ženu ne pro rozmnožování, nýbrž aby byla pomocnicí člověku! Teprve jaksi dodatečně dostali tito dva poslání, aby zajistili lidský rod rozmnožováním.

Tudíž aby bylo jasno – i kdyby se to zase ještě potomkům materialismu zdá-

Odhalení pamětní desky zavražděnému P. MUDr. Ladislavu Kubíčkovi v den 1. výročí jeho úmrtí 11. 9. 2005. Vlevo biskup Josef Koukl, vpravo arcibiskup Karel Otčenášek. Foto: Václav Brodský / wikimedia

lo fanatické – muži a ženy jsou na světě proto, aby život lidí byl krásnější, příjemnější – a vůbec snesitelný! Dovedeme si představit lidstvo jen ze samých mužů? Nebo jen samých žen? – Hrůza!

/.../

... vztah ušlechtilých mužů a žen je povznášející, obšťastňující, inspirující k tvůrčím projevům, k projevům úcty a lásky – jak v manželství, tak mimo manželství, stejně i vztah rodičů k dětem.

Zdá se, že žena je nějak výrazně pro krásu stvořena

... nelze nemluvit o krásě ženských prsů! Jak právě poprsí inspiruje malíře a sochaře a básníky k umělecké tvorbě! Ale i Píseň písní v bibli! A kdo vlastně tuto krásu vnímá? Žena sama? – Jistě! A co manžel a co každý muž. A co malíř? Myslí přitom malíř, manžel, manželka na tvorbu mléka? Nefascinuje nás tento prolínající se souhrn tolika činitelů – anatomie, přesné fyziologie, krásy, zrakových a hmatových příjemných i erotických pocitů pro tři činitele: dítě, ženu, muže? Tento souhrn prolínajících se činitelů je pro svou jemnost tak citlivý, že se nediví-

me, že je i snadno zranitelný, zdravotnický nemocemi, ale i mravně. Provádí-li se tzv. sexuální výchova jen osvětou, chybí-li tam úcta, respektování – nebojím se říci i posvátnost celé této sféry, pak se snadno zvrhne v pornografii a celkový úpadek.

„... a mocnosti pekel ji nepřemohou!“

Jsme však už dva tisíce let všichni svědky jiné velké prorocké vize samého zakladatele Církve: „... a mocnosti pekel ji nepřemohou!“ (Mt 16,18) Zde je také – hned v této ústavní větě Kristově – odpověď na tak častou otázku: Proč je tolik zla v dějinách Církve? Kdyby byl Bůh...! Kdo vidí v ďáblu jen symbol zla, tak není vůbec s to tuto bolavou skutečnost pochopit. Tato otázka je také důkazem našeho úzkého zorného úhlu, omezenosti našich představ, kdy při představě nějakého společenství známe pouze Spolek chovatelů drobného hospodářského zvířectva. Církev je něco víc. Její rozměry přesahují hranice věků i všech kontinentů, její rozměry jsou opravdu kosmické. Nemůže je tedy pochopit člověk omezený tříroz-

měrným materialistickým pohledem. Nemůže její dějiny pochopit člověk, který nevěří v ďábla, který má eminentní zájem právě Církev a všechno Boží kazit. A právě na ní si vylamuje zuby, ale má velké pole působnosti mezi všemi těmi krátkozrakými kritiky.

Všechny katedrály světa zpívají stále svou architektonickou oslavou píseň svému Pánu – přes všechny války a i vnitřní rozbroje a slabosti! Všechny charitativní instituce dějin – i každá Veroničina rouška – recitují stále po celém světě Samaritánovu píseň lásky, konkrétní lásky k bližnímu. Všechny kritické hlasy i všechny vzpoury slavnostně dosvědčují jeden z největších darů nebes: svobodu tvůrců Božích, dětí Božích, vrcholnou svobodu i k rouhání.

In: Život – největší umělecké dílo. Matice cyrilometodějská s. r. o. Olomouc 2006

„Vezměte a pijte – toto je kalich mé krve, která se prolévá za vás. Toto je smlouva nová a věčná. To konejte na mou památku!“ (Liturgie, Lk 22,20)

Jak je možné, že některým z nás zůstala ze smlouvy jen ta památka, nějaká vzpomínková slavnost jako o výročí osvobození? A co ty tisíce a miliony obětí v koncentracích a na frontách?! A co krev Kristova na kříži? To stačí vyřešit vzpomínkou? Jaká byla a jaká je vůle Kristova, vůle Boží, když prolil a prolévá na kříži všechnu svou krev – i na oltáři při Poslední večeři?!

Myslím, že je pro to naše dnešní (i křesťanské) pozlátkové smýšlení charakteristická reakce na Gibsonův film *Umučení Krista*. Jak i mnohým křesťánům vadí „přehnaná“ drastičnost filmového ztvárnění bičování a celého utrpení! Dnešní svět prý chce Krista plného lásky. Krista, který nevyzývá k nesení kříže, který chápe dobu a nemluví o potratech, o rozvodech... Lidé prý u toho filmu omdlévají. Ano – taková byla realita, lidé na křížové cestě omdlévají nebo utekli. Jen ti věrní zůstali – i pod křížem.

In: Vůle Boží – zbožná fráze? Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2004

Hrob P. MUDr. Ladislava Kubička v Kunštátě. Foto: Václav Brodský / wikimedia

O Svobodě

Zajímavé je, že ani vědečtí a veřejní činitelé vůbec nepočítají, že by se lidé mohli pro správný a zdravý způsob života rozhodnout. Vůbec se s tou svobodou nepočítá. Proto chemické léky proti kouření – efekt takové léčby moc dobře známe, celonárodní akce proti kouření s nálepkami na krabičkách cigaret, s drastickým zdražením, a bez efektu. A to je charakteristika moderního člověka, který umí číst a psát, často má maturitu a dovede užívat internet a létat do vesmíru? Proti AIDS – kondomy. Efekt: 40 milionů nemocných ve světě.

Tyto dva příklady jsou vybrány jen namátkou. Co drogy, alkohol, potraty, konzumní zaměření, touha po moci, seberealizace? Že to všechno i statisticky souvisí s ubýváním náboženské víry, nebude zřejmě náhodou.

Jak snadno si nechá člověk na vrcholu dějin omezit svou svobodu, svou důstojnost! Je útek před překážkami projevem naší důstojnosti – nebo naopak naší zbabělosti? Nenapadá nás, že dnešní světové ateistické smýšlení obrací hodnoty o 180 stupňů? Necháme se nakazit? Má to také součásti vývoje a pokroku lidstva? Zbabělost je nazývána svobodou a důstojností! Samozřejmě zmínka o nějakém životě věčném nepadá v úvahu.

Největším měřítkem svobody bude asi její dalekosáhlá, až trvalá a věčná di-

menze, jak se projevila právě dědičným hříchem. Jak je to možné, že by jeden, ale zásadní hřích člověka mohl mít tak dalekosáhlé důsledky? Proto se jistě nedivíme, že je otázka dědičného hříchu tak problematická, že je tak často napadána. V lékařství ovšem známe dědičné choroby, dovedeme je třídit na dominantní a recesivní, máme celou vědu – genetiku – hledající na chromozomech poruchy, které pak mohou být podkladem pro nemoc. /.../ Dnes prakticky nikdo nemáme svou genetickou základnu bez nějakého zatížení. Tím víc záleží na naší snaze, abychom tyto dědičné vlivy drželi v mezích a sebezáporem a sebevýchovou a výchovou u dětí a svěřených duší – se snažili postavit do života osobnost, která je vyrovnaná a má kladné vlastnosti, ke spokojenosti naší i k přijatelnosti okolím.

In: O svobodě. Matice cyrilometodějská s. r. o. Olomouc 2006

Připravil Jan Šindelka

*Jan Šindelka
farní knihovnick*

VĚRNOST A SVĚDECTVÍ

Přinášíme rozhovor s novým litoměřickým biskupem Stanislavem Příbylem. Představujeme ho také jako hudebníka a znalce hudby, autora knih, obnovitele památek a v neposlední řadě člena Kongregace Nejsvětějšího Vykupitele.

Co vás utvářelo ve víře a jak jste přišel na své povolání?

Rodina. Zvláště ze strany maminky, kde všichni byli věřící. Pak pan farář, ke kterému jsem chodil ministrovat. Zásadní byla hudba. Můj táta byl hudebník z povolání a já byl požádán, abych hrál na varhany. Každý den jsem tedy chodil do kostela. Bavilo mě působit v liturgii ještě jinak než se na to jenom koukat. Od toho všeho to byl už jenom krůček, abych zvolil službu kněze, vyrostlo z toho povolání.

Dnes není úplně zvykem brzy se „vázat“, činit rozhodnutí „na celý život“. Vy jste v 19 letech vstoupil do řádu redemptoristů, v pětadvaceti byl vysvěcen na kněze. Kde jste v sobě vzal v mladém věku odhodlání?

Mě to tak chytlo, že jsem vůbec nepřemýšlel, jestli se vážu, nebo nevážu. Prostě jsem to chtěl a šel jsem si za tím a hotovo. Později samozřejmě přijde situace, kdy si říkáte, jestli jste si to neměl víc rozmyslet. Ale to byla vždycky jen hypotetická otázka. Nekonaly se žádné pochybnosti – tak moc mě to chytlo za srdce. Stejně tak mě bavila teologie. Dneska je to můj způsob života. Kdyby se někdo zeptal, jestli bych do toho šel znova, tak úplně bez váhání ano.

Proč vaše volba padla právě na redemptoristy? Co z jejich spirituality jste chtěl především žít?

Na začátku to nebyla spiritualita, co mě přitáhlo, ale sympatický kněz, který se mi věnoval a pořád se v podstatě smál. Byl to takový radostný člověk. Byl v něčem jiný než můj pan farář, který byl také pozitivní, ale jinak, byl navíc takový velmi uspořádaný. A tohle byla taková exploze invence. Navíc bydlel na venkově a já za ním jezdil jako někam na chalupu. Časem jsem zjistil, že to je redemptorista.

Biskup Stanislav Příbyl při letošní pouti na Vavřínečku u Domažlic jako hlavní celebrant. Foto: archiv biskupství litoměřického

Seznamoval mě se svými spolubratry a takhle to přišlo. Spiritualita mě nejvíc oslovovala v noviciátu v Polsku. Polsky jsme se učil tak, že jsem si vzal knížku a překládal jsem si ji do češtiny. Byla to kniha o spiritualitě a historii řeholní společnosti a tam jsem pronikal víc do těchto tajů. Zakladatel řádu svatý Alfons byl velice vzdělaný. Napsal přes 120 knih, je to učitel církve – a přesto šel mezi nejhudší lidi a dokázal jim složité věci předat obyčejným a přitom nezjednodušujícím způsobem. A potom mě oslovil primát milosrdenství. On sám byl skrupulant, a hledal pro sebe nějakou cestu z úzkostnosti, jestli ho Pán Bůh přijme. Našel střední cestu – ani laxní, ani příliš přísnou. To mě asi nejvíc oslovovalo.

Máte nějaké vzory či oblíbené světce?

Velkými vzory jsou mi první redemptorističtí svatí – jako zmíněný svatý Alfons. Přiznám se, že mi není úplně blízká tehdejší dobová kultura: Neapole pozdního

baroka. Ani v architektuře, ani v malířství, ani v hudbě. Je to takové načínčané, příliš ženské. Teď se nechci dotknout dam, ale pro chlapa je tam příliš mnoho krajek a to „čišší“ i z jeho textů. Sympatický je mi svatý Klement Maria Hofbauer, který dlouho nemohl být knězem, ale šel si za tím. Vypracoval se od řemesla až po respektovaného kněze ve Vídni, kde oslovoval široké spektrum lidí od posledních řemeslníků až po intelektuální elitu. Měl své chyby, ale ty nebránily tomu, aby byl svatým. Uměl dát někomu pár facek na ulici, ale pak se mu taky dokázal omluvit. A svatý Jan Nepomuk Neumann mi je vzorem biskupa. Ten šel za svým kněžstvím až na konec světa a umírá tam ve velice mladém věku. A dokázal přitom postavit celé katolické školství ve Spojených státech na nohy.

Co mohou dát dnešku?

Každý něco. U Alfonse je to vyvážená cesta milosrdenství a taky vzor vážně braného života – tedy, že zas není všech-

no jedno. Byl geniální hudebník, malíř, básník, polyhistor a to vše dal do služeb lidí, kteří by to správně neměli ani „pobrat“: rolníků, kteří neuměli číst, nevěstek někde v neapolském přístavu. Těmto lidem se začal věnovat a předával jim vše v neochuzené podobě a přitom tak prostě, aby to pochopili. Myslím, že to je nedostižný ideál každého hlasatele Božího království: nezjednodušovat a přitom být srozumitelný.

Znali jste se se skladatelem a také redemptoristou Karlem Břízou?

Karla Břízu jsem znal velmi dobře. Seznámili jsme se někdy v pětáosmdesátém roce, kdy jsem byl u něj doma. Pak jsme se sešli, když se vrátil na Svatou Horu a já byl čerstvý seminarista. Tam jsme spolu žili až do jeho smrti. Zemřel záhy poté, co odešel do Staré Boleslavi do charitního domova pro kněze. Můžu říct, že jsem s ním prožil celý závěr jeho života. Byl to člověk toho alfonsiánského ducha. Geniální a šikovný: varhaník, skladatel, varhanář, sbormistr. Dělal kolem chrámové hudby všechno od organizace přes postavení nástrojů až po hudební výkon. Byla to pro něj služební disciplína pro pastorační. Tam jsem si uvědomil, že je možné dělat velké umění, ale předat to lidem jako něco, co je potáhne. Tohle mě naučil. Člověk musí vyrůst oslněn Mozartem, Bachem, až k tomu, že zjistíte, že lidová píseň má svoji hodnotu, protože rozhybe lidi a rozezpívá kostel. Takže já mám od něj v podstatě strašně moc. V hudebním životě mě ovlivnili dva lidé,

on a Bohuslav Korejs, který působil v mé rodné farnosti ve Strašnicích a s nímž jsem zpíval možná ještě dřív, než jsem začal mluvit.

Jaká hudba je vám nejbližší?

Úplný vrchol je pro mě Bach. To je filozofie, matematika, hudba, geniální invence, teologie. Přitom je v jeho hudbě vnitřní dynamika, není tam jediná nota navíc ani „namíň“. Ale třeba též Olivier Messiaen. Jeho hudba na první poslech zní, že si tam někdo hraje, co chce. Jde ale o zpracování vysokých tajemství víry – je to v podstatě teologie oděná hudbou. Pro mě stále lákavá, stále neprobádaná. Taky mám rád obyčejné písně, když lidi zpívají bez „repráků“, hrají třeba na housle, na klarinet, na basu, jak jsem zažil nedávno na Chodsku. To je něco krásného.

Pop–music Vás neoslovila?

To mě nějak minulo. Spíš je to pro mě recese. Líbí se mi spíš určité humorné kvality textů, třeba u Ivana Mládka nebo kapely Buty. A zpětně v tom pak hledám hudbu. Ale že bych vyrostl na popíku, to ne.

Může hudba sama o sobě nést nějaké duchovní obsahy?

Jistě. Napadá mě jako příklad čist *Sanctus* z Bachovy *Velké mše h–moll*. Sama o sobě je nádherná, má komplikovanou polyfonii, dva sbory atd. Najdeme v ní ale také třeba hru s počty: devět andělských kůrů, které se různě proplétají, též symboliku Krista, jeho božství a lidství. Je to troš-

ku jako ikona. Stále znovu a znovu na to hledíte a žasněte, jak v té Bachově hudbě jsou invence a hudební řemeslo naprosto podřízeny teologické myšlence a přitom zůstává zachována estetická krása i řemeslná dovednost.

V Matoušových pašijích je pak spousta symboliky: kromě textu a dramatické hudby slyšíte třeba kapky potu, nesení kříže, pláč, najdete tam třeba dueta, v nichž rozeznáte dialog Božství s lidstvem v Kristově osobě. Bacha znám skrz naskrz, ale jsou i jiní skladatelé, kteří dokážou čistě hudebními prostředky vyjádřit duchovní skutečnosti. A to mě baví rozklíčovat.

Jaké další umělecké žánry jsou vám blízké?

Výtvarné umění, architektura... mám to rád jako *Gesamtkunstwerk*, když to všechno dává nějaký smysl v celku. Vrcholem je gotická katedrála, kde se propojuje vše dohromady opravdu čistě k Boží slávě. Protože kdo by se chodil dívat na nějakou potvůrku vytesanou někde 70 metrů nad zemí, kam se ani nedá dostat. Je to prostě stavěné čistě pro Boha. Poslední dobou se zabývám „krásným slohem“ – krásnými madonami či pietami předhusitské doby. Ty v sobě nejsou často složitou teologickou myšlenku, vycházející z určitých, významově nesmírně bohatých textů oné doby.

Co vás přivedlo k obnově církevních památek? Jaký v tom vidíte smysl, když věřících ubývá?

Vidím v tom nutnost, protože když jste za něco zodpovědný, tak se o to musíte postarat a člověk se samozřejmě rád pohybuje v hezkém prostředí. To je tedy první přirozená pohnutka. A pak hledám příběh, který je za tím – třeba donátora, který měl nějaký důvod dát vzniknout nějakému dílu, ale také příběh samotného umělce. Když se pak dostanete do hlav lidí, kteří stavbu tehdy vymýšleli, získáte k ní vztah. Na začátku je touha dát věcem další život a potom hledám právě ty příběhy. Pro mě nejsou „památky“, jen něco, co je staré, a proto se to musí chránit.

Kdesi jste se vyjádřil v tom

Stanislav Příbyl (* 16. listopadu 1971 Praha) je katolický duchovní a redemptoristický řeholník. V roce 1990 vstoupil do kongregace redemptoristů a absolvoval noviciát v polské Lubaszowé. Poté studoval teologii na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. V letech 1999 až 2008 působil jako farář na Svaté Hoře v Příbrami. Byl rovněž provinciálem pražské provincie redemptoristů, prezidentem Arcidiecézní charity Praha, generálním vikářem litoměřické diecéze a generálním sekretářem České biskupské konference. Od února 2014 až do letoška spravoval jako administrátor excurrento farnosti Jezvė, Žandov a Horní Police. V Horní Polici se zasloužil o nákladnou obnovu významného poutního areálu s kostelem Navštívení Panny Marie. Je rovněž autorem knih *Mariánský sloup: V souvislostech víry a ducha, Karlův most: V souvislostech víry a ducha* či *Do Říma se svatou Anežkou*. Dne 2. března 2024 v katedrále sv. Štěpána v Litoměřicích přijal biskupské svěcení a týž den se ujal biskupského úřadu.

Poutní areál a kostel Navštívení Panny Marie v Horní Polici. Foto: Jakub Šerých / Člověk a Víra

smyslu, že litoměřická diecéze má „robustní infrastrukturu“, ale chybí lidí. Co s tím?

Tato diecéze byla konstruována na úplně jiné počty. Úbytek obyvatelstva nebyl přitom organický, ale daný historickými okolnostmi: mám na mysli zejména poválečné vyhnání německého obyvatelstva – přes veškerou složitost této problematiky – zde jednoznačně uškodil. Kostely v naší diecézi jsou obrovské monumenty bývalého života, dnes mnohde téměř bez života. Je to velice náročný pohled, když v kostele, kde žilo svou víru pět tisíc lidí, najednou vidíte dvacet lidí. Trochu depresivní.

Potácíte se pak taky mezi utilitárním pohledem: „Skutečně tohle potřebujeme?“ – a mezi tím, že je to svědectví o křesťanské přítomnosti. A něco to stojí – ty kostely jsou symboly dosti luxusní. Na druhou stranu současný způsob vlastnictví a stát se svou památkovou péčí nám neumožňují tuto strukturu snadno opustit. Jsme přikováni k něčemu, nad čím můžeme buď celou dobu naříkat a nadávat, že je to špatné, anebo s tím budeme nějak pracovat jako s daností. Daří se jen malé postupné kroky. Vždy však je potřeba mít na zřeteli, že primát má člověk. Člověk je živý chrám Boží a Bůh v Kristu nepřišel spasit kostely, přestože jsou krásné a posvátné, ale přišel spasit člověka. V momentě, kdy struktura válčuje člověka, musíme s tím něco dělat. **Máte nějaké dílčí plány a cíle?**

Čeká mě – dá-li Bůh – 23 let v biskupské službě. První cíl je tedy naprosto nedílný: neuhnout se. Zvolit takové tempo, abychom se nezdecimovali v první zatáčce. Tahle disciplína není sprint, ale maraton. Musíme najít takové životní tempo, abychom nedělali aktivity pro aktivity a aby to uneslo ten počet lidí, kteří se angažují, a aby to uneslo rovněž onen geografický a časový prostor. Taky je potřeba brzdit a jít víc na hloubku.

Dílčí plán je být s kněžími a tvořit s nimi presbyterium. Vidím, že to je těžké, protože doba a okolnosti nám nepřejí. Doba je individualistická, okolnosti jsou „jako když střílí do vrabců“ – v těchto malých počtech na velkém území s mnoha starostmi. Neustále jste nuceni podávat „výkony“. Vidím, že je potřeba být spolu, odpočívat a nezanedbávat odpočinek a duchovní péči o sebe. V letadle taky vždycky letuška školí: když poklesne tlak v kabině, nejprve si nasadíte dýchací masku vy a pak pomáhejte druhým. Vypadá to hrozně sobecky, ale co je nám platný uštvaný kněz, který je plný vlastních problémů, protože na sebe neměl čas. A tohle musíme zvládnout dohromady: abychom nebyli množina individualit, ale organismus. Den po dni si stále víc si uvědomuju, že toto je cesta, protože vidím, že mnozí ze spolubratří jsou na pokraji sil.

Oslovily Vás něčím významné osobnosti litoměřické diecéze

– kardinál Štěpán Trochta a P. Ladislav Kubíček, od jehož smrti letos v září uplyne 20 let?

Patera Kubíčka jsem neznal. Od mnoha lidí jsem ale o něm slyšel a usuzuji na jeho kvality z kvalit těch lidí a jejich výpovědí. Byl to kněz, který mnoha a mnoha lidem pomohl. Že pro mnoho lidí v této diecézi a nejen v ní hodně znamená, ukazuje na to, že to byl mimořádný kněz.

Ohledně Trochty: moje maminka zpívala ve sboru u již zmíněného Bohuslava Korejse a ten byl bratrem Jaromíra Korejse – sekretáře kardinála Trochty. Zpěváci jezdili k biskupu Trochtovi na konci šedesátých a na začátku sedmdesátých let zpívat, takže v naší rodině se na kardinála Trochtu nějaké vzpomínky uchovaly. Když se zamyslím nad jeho životem a postavím vedle sebe jeho věk a události, které zažíval tady v bezprostřední blízkosti – mám na mysli Tereziánský koncentrační tábor – nedovedu si to představit. Trochta se ve dvačtyřiceti letech stal v Litoměřicích biskupem a měl za sebou několik let v koncentráku. A po pár letech šel zase do vězení, tentokrát komunistického. Fakt, že tady v Litoměřicích můžu dneska být já, je taky díky tomu, že on něco obětoval a prolil nějakou tu kapku krve.

Co vůbec v současnosti znamená mučednictví? Jsme připraveni „nést kříž“?

Mučednictví je statečnost, která neuhne, ani když jsou překážky na úrovni hrdinských činů. Mučedník může být také někdo, kdo žije rovný, autentický život a normálně svědčí tím, že žije jako křesťan, tu a tam si nechá někde vynadat, někdo se mu za to posmívá. Pak ale může nastat doba, kdy být křesťanem znamená jít do vězení nebo na smrt a ten člověk nezmění směr. Mučednictví není strkání hlavy do oprátky, ale je to věrnost a svědectví. To je v podstatě podmínka *sine qua non* pro každý autentický křesťanský život. Nás se tady teď mučednictví Bohu díky netýká, ale je potřeba říct, že po celém světě je mnoho a mnoho mučedníků, možná víc než kdy jindy v historii.

Za rozhovor děkuje Jan Šindelka.

PROLOMENÍ LIMITŮ A RÁMCOVÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY

Pražské arcibiskupství zveřejnilo své připomínky k aktuálním návrhům revize rámcových vzdělávacích programů. V určitých kruzích vždy, když ucítí byť jen náznak čehokoli „hierarchického“, jako by se pokaždé spustil týž mentální proces. Dal by se popsat následující scénkou: v mostecké uhelné pánvi byly prolomeny limity na těžbu hnědého uhlí, neboť se opět proměnil duch doby a uhlí je už zase hodné. Buldozery radostně vyrážejí zbourat Horní Jiřetín, mezitím se však k tamnímu kostelu Nanebevzetí Panny Marie poutá pražský arcibiskup, aby tuto vzácnou kulturní památku ochránil vlastním tělem. Následně vyjde několik článků, v nichž se postupně dozvíme, že: farář už zase čeká na majetky; církev opět nepochopila ducha doby; církev je nevyléčitelně patriarchální, neboť se ke kostelu spolu s arcibiskupem připoutal ještě generální vikář a starosta Horního Jiřetína.

Na portálu *Christnet.eu* takto vyšel text, který polemizuje s jedním bodem připomínek: genderem. Text je trochu zašmodrchaný, jak se autor za každou cenu snaží nenechat nit suchou. Složitě dokládá rozpor mezi pojetím genderu na arcibiskupství a ve Vatikánu, ale nějak mu unikl jeden prostý fakt: ani v Praze, ani ve Vatikánu koncept genderu nepřijímají. Následně se v autorovi začínají vzdouvat varovné pocity: v Praze prý vidí čerta už jen při pouhém vyslovení slova gender, jestli oni nepropadají spikleneckým teoriím. Vždyť je to jen slovo... Kdyby se na arcibiskupství skutečně báli pouhého souzvuku hlásek, bylo by to podezřelé. Zdá se však, že užitím pojmu *gender* mají na mysli především jeho obsah, který nebyl seslán z nebe, ani nevykvetl na jarní louce jako pampeliška. Zrodil se a stále se rodí v díle lidí, jako jsou: John Money, Ann Oakley, Shulamit Firestone, Candance West, Luce Irigaray, Judith Butler, Donna Haraway, Sophie Lewis... Každé jedno z těchto jmen je přítom důvodem, proč je třeba principiálně odmítnout už samotný pojem genderu. Alespoň pro křesťana.

Celý ten koncept a je úplně jedno, jak ho ten který teoretik pojímá, je ve své podstatě nekřesťanský. Kdo má oči ke čtení, čti.

„Chci, abyste začali panikařit“

Jinde se zase s poděšením dotkli toho, že arcibiskup „odmítl témata jako dějiny žen, klima a respektování potřeb planety“. Podle nich je to dokonce „extrémní“ postoj. Celé téma před pár lety takřikajíc celoplanetárně uvedla na scénu blahoslavená Greta Th. slovy: „Chci, abyste začali panikařit.“ A od té doby se panikaří. Meteorologové už nás neinformují, ale varují a vyhláší výstrahy. Média jsou plna požárů, tornád, mokra i sucha a zděšeně vykulených očí redaktorů. Až si člověk říká, co vlastně v té škole chtějí učit, když už to všechno víme z televize a internetu. Co je přítom na diskusi o tomto tématu nápadné? Fakt, že se žádná diskuse nevede. Přesně v Gretině duchu. Kdo se o diskusi pokusí, začne mírně zpochybňovat byť i jen drobnosti, je automaticky označen za „popírače“. Společensky diskvalifikován. Zrodil se tak nový morální kodex a z něj plynoucí systém příkazů a zákazů, odsudků a vin. Prvním příkázáním je úcta k bohu jménem „Klimatická změna“. V souladu se slovníkem autorů revize bychom toho boha měli nazvat spíše slovem „Planeta“, jejíž „potřeby“ musíme respektovat. Od příkázání prvního se odvíjí další, jen není známo, kolik jich dohromady je. Jisté tam bude patřit varování před pojídáním masa nebo užíváním vozidel se spalovacími motory. Takových příkazů a zákazů lze vygenerovat nekonečné množství (byznys už se ostatně dávno zorientoval). Je nějaký důvod myslet si, že když společenská debata dospělých lidí vypadá takto, bude to ve třídách jiné? Nebude tam toho fanatismu, paniky, citového vydírání ještě mnohem víc? Anebo je to jen zvlášť rafinovaný způsob, jak učit žáky kriticky myslet?

Plukovnická pravda

Dalším bodem arcibiskupských je téma „dezinformací“, jež autoři revize plá-

nují zavést do výuky. Kde je informace a dezinformace, musí být nutně přítomna i pravda, jinak celá věc nedává smysl. Ale kdo v současné společnosti rozhoduje o tom, co je pravdivé? Paní učitelka? Nezisková organizace? Bývalý náčelník vojenské policie? Prezident nebo předseda vlády? A co až se bude měnit předseda vlády, bude se měnit i pravda? Nicméně autoři revize vědí, že je třeba „čelit dezinformacím“, a dokonce vědí, co to znamená. Celé generace jsou vzdělávány v tom, že pravda je relativní, že pravda se rodí v plodném dialogu, že argumentovat pravdou je dokonce příznak fašismu, až se nám z celé téhle intelektuálské kratochvíle vrátila jako bumerang dezinformace, na jejíž vyhledávání a potírání jsme si najali plukovníky. Co je pravda, budou napříště určovat oni. Tak jsme se vypořádali s relativismem.

Odpovědnost?

Trochu nešťastně je formulován bod šest, „Spolupráce při nezvladatelném chování žáků“ a sklídil za to pochopitelně kritiku. Arcibiskup prý chce vylučovat agresivní děti ze školy a upírat jim to, na co mají ze zákona právo – povinnou školní docházku. Při bližším zkoumání oné připomínky se ale spíš zdá, že se v ní poukazuje především na neexistenci systémového řešení. Revize zkrátka daný problém nijak neřeší. „Primárně odpovědní za výchovu dítěte jsou rodiče, proto by bylo vhodné přenést tuto odpovědnost v případě problematického a nezvladatelného chování zpět na rodiče,“ píše se v připomínce. Není trnem v oku spíš slovo „odpovědnost“? Neboť ve společnosti, kde jsme všichni oběti, nikdo přece za nic odpovědnost nenesou.

Co mají ony arcibiskupské připomínkové body společného? Že se dotýkají jistých posvátných témat současné společnosti. Co je posvátné, je z principu nedotknutelné. Posměšné či hysterické reakce by tomu nasvědčovaly.

Jan Šindelka

KÝM JE PRO NÁS DNES MARIE ANTOINETTA?

Byla katolická královna, známá údajným výrokiem „ať jedí koláče“, diletantkou, nebo vzorem svatého odpuštění?

Dne 16. října 1793 byla na pařížském náměstí, kdysi nesoucím jméno po Ludvíku XV., dědečkovi jejího manžela, Marie Antoinetta Rakouská, vdova po Ludvíku XVI., sřta na novém stroji na veřejné popravy zvaném gilotina. Do jejích osmatřicátých narozenin zbývaly dva týdny.

Proč dcera z mocné habsburské dynastie, která byla manželkou nejmocnějšího panovníka v Evropě, zemřela tak násilnou smrtí, nepřestalo historiky nikdy znepokojovat a fascinovat. V obecném povědomí je královnou, která tančila, zatímco lid hladověl, která rozmařile utrácela za šaty a šperky, aniž by myslela na tíživou situaci svých poddaných. Takový je obraz tolik haněné rakouské arcivévodkyně, která byla ve čtrnácti letech poslána do Francie, aby se provdala za patnáctiletého dauphina.

Ve skutečnosti byla Marie Antoinetta abstinentkou a stravovala se střídě. Byla pověstná svou velkou skromností. Ano, v mládí měla problémy s hazardními hrami. Ráda se bavila a pořádala nádherné večírky. Ano, její oblečení bylo krásné; o stylu Marie Antoinetty by se daly napsat a byly napsány celé svazky. Postupně však ve Francii zavedla jednodušší módu. Rozsáhlá byla její charitativní činnost ve prospěch chudých.

Svým nepřátelům však byla překážkou na cestě k politické moci, stála mezi nimi a zničením katolické církve, stála mezi nimi a úplným rozvratem společnosti. Jako milovaná manželka krále a matka nejen následníka trůnu, ale celého francouzského národa musela být zlikvidována.

Přestože někteří historici dychtí dokázat, že Marie Antoinetta měla mimomanželský poměr se švédským diplomatem, důkazy o královnině vrouci katolické víře se objevují i nadále. Nedávno byl v Paříži vydražen misál pro Svatý týden zesnulé královny Marie Leszczyňské, babičky Ludvíka XVI. Kniha

William Hamilton: Poprava Marie Antoinetty (1794)

se dostala do rukou královny sestry Alžběty, která byla společně s bratrem vězněna. Když byla královská rodina ve vězení, používala misál po celý rok a každý den si z něj nahlas četla slova mše svaté. Později, když byla Marie Antoinetta převezena k soudnímu procesu do Conciergerie, vzala si tuto knihu s sebou. Dodnes se kniha snadno rozevírá na některých stránkách, včetně strany 310, kde stojí:

„Sotva byl [Ježíš] vyveden před zraky všech těchto lidí, byl urážen a odevšad zasypáván kletbami a výčitkami. Nakonec se naposledy pokusil pozvednout oči k nebi: ‚Otče můj,‘ zvolal, ‚odpusť jim, prosím, protože nevědí, co činí.‘“

Soukromé útočiště Marie Antoinetty v Malém Trianonu jsem poprvé navštívila, když mi bylo sedmnáct let. Byl leden, ale v zahradách zpívali ptáci. Tehdy i při dalších návštěvách jsem zakoušela silný pocit nadčasovosti. I jiní lidé se mi svěřili, že zažívali podobný pocit okouzlení, když se procházeli zahradami Trianonu.

Často dostávám dotaz, proč píšu o Marii Antoinettě. Jedním z důvodů je to, že se stále setkávám se vzdělanými lidmi, kteří skutečně věří, že řekla: „Ať jedí koláče.“ Stále se setkávám s křesťany, kteří si myslí, že Marie Antoinetta byla popravena za nějakou ohavnou špatnost

nebo alespoň za neodpustitelnou hloupost. Jelikož jsem o ní od dětství četla knihy, věděla jsem, že byla nepochopena; a teprve po delším bádání jsem zjistila, že rozšířené názory na ni jsou naprosto falešné.

Démonizace Marie Antoinetty v obecném povědomí je však nezbytná k ospravedlnění excesů francouzské revoluce. Když mají lidé falešný a zkreslený pohled na dějiny, je pro ně obtížné pochopit současnost a téměř nemožné s jakoukoli připraveností čelit budoucnosti.

Francouzská revoluce nebyla nutná jednoduše proto, že nikdy není nutné povraždit desetitisíce lidí. Reformy byly jistě zapotřebí, ale k reformám může dojít i bez masového vraždění.

Ludvík XVI. byl neohrožený reformátor. Nebál se rozejít s minulostí a zrušit zastaralé zvyky a zároveň zavést nové způsoby. Ludvík se nebránil změnám, ačkoli tak bývá obvykle vykreslován. Změny probíhaly pomalu, ale časem mohly být účinné, kdyby vše nesmetl násilný převrat.

Násilí je příliš často prezentováno jako smutný, ale nevyhnutelný prostředek k dosažení svobody a demokracie. Nejde však jen o to, že francouzská revoluce převrátila společenský řád; v koneč-

ném důsledku byla útokem na katolickou církev. Mnoho katolíků bylo zabito, zejména sedláci, kteří si nepřáli, aby jim bylo náboženství odebráno.

Francouzská revoluce se stala předlohou pro každý totalitní režim, který následoval, a nadále je vzorem pro ty, kteří chtějí zničit nejen katolickou církev, ale celou křesťanskou společnost.

Lidé dnes milují Marii Antoinettu pro její půvab a styl, ale hlavně pro její odvahu, když se půvab vytratil. Její tragédie se podobá tragédiím antického Řecka, avšak bez prvku naprostého zoufalství. Antoinetta totiž zůstává křesťanskou hrdinkou a její konec se vyznačuje ctnostmi, které lze nalézt v nejednom životopise svatých. I když pro ni pláče, jsme zároveň povzneseni – neboť ke znakům křesťanské lásky patří schopnost odpouštět.

Ať už měla Marie Antoinetta jakékoli chyby, není pochyb o tom, že trpělivě

snášela krivdy a křesťanský odpouštěla svým nepřátelům. A její odpuštění má obzvlášť nadpřirozenou auru. Když psala svůj poslední dopis švagrové Alžbětě, dělily ji od smrti pouhé hodiny. Byla téměř slepá a měla podlomené zdraví. Byla vystavena ponižující zkoušce, která měla zlomit její vůli. Malého syna jí vyrvali z náruče a mučili ho, aby obvinil vlastní matku z incestu.

To, že Marie Antoinetta dokázala odpustit zrudám, které se jí pokusily zničit tím, že týraly jejího malého chlapce, jistě vyžadovalo mimořádnou Boží milost. Zde jsou slova, která napsala Alžbětě, jež byla také falešně obviněna:

„Musím ti sdělit jednu věc, která je velmi bolestivá pro mé srdce. Vím, kolik bolesti ti to dítě muselo způsobit. Odpusť mu, má drahá sestro, pomysli na jeho věk a na to, jak snadné je přimět dítě, aby řeklo, co si člověk přeje, zvláště když tomu nerozumí. ... Odpouštím

všem svým nepřátelům zlo, které mi způsobili.“

Křesťanská láska přemáhá nenávisť. Jen ten, kdo upřímně věří v Ježíše Krista a miluje ho, může zvládnout takový skok z děsivé situace do výšin odvahy, lásky a mučednictví. A tak je Marie Antoinetta, žena a matka, která byla svědkem utrpení své rodiny, jejíž manžel byl zabit a malý syn týrán, příkladem křesťanské statečnosti pro všechny časy.

*Elena Maria Vidal
Catholic Answers
Přeložil Pavel Štíčka*

*Elena Maria Vidal
spisovatelka*

SVATOKRÁDEŽ NA OLYMPIJSKÝCH HRÁCH V PAŘÍŽI: PĚT ŠIRŠÍCH SOUVISLOSTÍ

Co bylo třeba říci o svatokrádežném zahajovacím ceremoniálu pařížských olympijských her, bylo řečeno – se spravedlivým rozhořčením a přiměřeným hněvem. Katolíci měli právo pohoršovat se nad tím, co uráží Boha, a ostře to odsoudit. Nechybí biblické precedenty, o které se lze opřít.

Svatokrádež se odehrávala v pěti širších souvislostech: satan a jeho působení ve světě, kulturní zmatek, vliv korporací, kritika ze strany církve a preventivní příprava.

Satan se vrací do Francie

Satan se vrátil. Jistě, démoni z tohoto padlého světa nikdy zcela nezmizeli. Někdy je však jejich působení snáze viditelné.

Dne 26. července 2016 sloužil pětáosmdesátiletý P. Jacques Hamel ranní mši svatou ve francouzské Normandii, když mu dva mladí džihádisté z ISIS podřízli hrdlo. V posledních chvílích otec Hamel přesně poznal, kdo si pro něj jde, a svým vrahům řekl: „Odejdi, satane!“

Přesně o osm let později, 26. červen-

ce 2024, se satan do Francie vrátil. Jeho nástrojem tentokrát nebyli krvežízniví džihádisté, ale umělci vedoucí zahajovacího ceremoniálu, kteří vymysleli svatokrádežnou parodii Poslední večeře. Stejně jako má Bůh své ochotné nástroje, má je i satan.

Hluboký význam svatokrádeže spočívá v tom, že satan ví, čeho bylo při Poslední večeři dosaženo. Ježíš tam ustanovil prostředky, díky nimž zůstává na světě. Satan to ví, a proto se vzbouřil. Vzbouřil se tím, že zabil otce Hamela u oltáře; bouří se výsměšnou fraškou před diváky z celého světa.

Obraz Leonarda da Vinciho *Poslední večeře* zobrazuje okamžik, kdy Ježíš říká apoštolům, že ho jeden z nich zradí. Prá-

vě v tomto okamžiku jednal při Poslední večeři satan:

„Ten učedník se naklonil těsně k Ježíšovi a zeptal se: ‚Pane, kdo to je?‘ Ježíš odpověděl: ‚Je to ten, pro koho omočím tuto skývu chleba a podám mu ji.‘ Omočil tedy skývu, vzal ji a dal Jidášovi Iškariotskému, synu Šimonovu. Tehdy, po skývě, vstoupil do něho satan. Ježíš mu řekl: ‚Co chceš učinit, učni hned‘“ (J 13, 25–27).

Da Vinci satana nenamaloval, i když byl u večeře přítomen. Olympijský výsměch nám připomněl, že v té chvíli do Jidáše vstoupil satan. Satan ví, co je v sázce, a tak se plíží kolem Poslední večeře, plíží se kolem oltáře. Jeho plížení na olympiáde bylo jen zřejmější.

Pohled na pařížskou katedrálu Notre Dame ukazující postup výstavby v červenci 2024. Foto: Qi Li / unsplash

Klid navozený orgiemi?

Když olympijští funkcionáři čelili urputné kritice za svatokrádežnou scénu, nabídl chabou omluvu ve stylu „je nám to líto, jestli jste se urazili“.

V reálném čase však oficiální twitterový účet vysvětloval, že příchod řeckého boha Dionýsa na parodii Poslední večeře „nás nutí uvědomit si absurditu násilí mezi lidmi“.

To prozrazuje vážné kulturní zmateční filozofické tradice Západu. Poslední večeře se svými velikonočními kořeny a příslibem obětní lásky je cestou ke skutečnému míru. Dionýsos – nazývaný také Bakchus – nabízí jiný druh večeře, plný rozptýlení při pitkách a hýření. Žádná oběť se nekoná. Bujaré veselí a hýření nejsou cestou k bratrskému společenství a harmonii. Filozofové to vědí, stejně jako vyhazovači, kteří ukončují rvačky v barech. Pořadatelé olympijských her na to zapomněli.

Křesťanská tradice – slovy svatého Augustina – chápe, že mír je klid navozený řádem. Mír vyžaduje, aby převládaly správné vztahy, nikoli pouze absence násilí. Paříž místo toho nabídla bouřlivé orgie, postrádající jakoukoli snahu o zmírnění vášní.

Korporativní rozměr

Olympijské hry jsou především marketingovým nástrojem obřích korporací, u nichž je atletika tahákem. Vše, co se odehrává, je pečlivě kontrolováno – s přísným dohledem na záležitosti licencí a autorských práv. Ti, kdo zveřejnili videozáznamy ze zahajovacího ceremoniálu, byli velice rychle kontaktováni, aby materiál

chráněný autorskými právy stáhli.

Mnozí kritici poukazovali na to, že olympijské hry by nikdy nezesměšňovaly něco, co je posvátné v islámu. To je pravda, ale mnohem důležitější je, že olympijské hry by nezesměšňovaly nic, co se týká společnosti Visa, Toyota nebo Coca-Cola. Nic se neděje bez souhlasu korporací, které tuto zábavu financují.

Nepochybně byly ceremoniály přezkoumány, aby se zajistilo, že se nebude říkat nic nepatřičného o komerčních gigantech, kteří je platí. Stojí tedy za povšimnutí, že poradci korporátní třídy nevnazli proti plánům zesměšnit křesťanství žádné námítky.

Kritika ze strany církevních představitelů

Kritiku ceremoniálu v Americe vyslovili významní církevní představitelé, včetně dvou minnesotských duchovních, biskupa Andrewa Cozzense z Crookstonu a biskupa Roberta Barrona z Winona-Rochesteru. Následovali francouzské biskupy, kteří „důrazně odmítli“ to, co se odehrálo. Po celém světě zazněla ostrá odsouzení, vyslovil se i konstantinopolský ekumenický patriarcha. Ale Vatikán ani papež František se k tomu nijak nevyjádřili.

Tato epizoda ukázala, že široká, důrazná a včasná kritika může být účinná. Když katolíci začali při nedělní mši svaté číst 6. kapitolu Janova evangelia, mnozí kazatelé si vzali příklad z protestujících prelátů a z kazatelny uváděli důvody, proč je eucharistické rouhání tak závažné. Stal se z toho silně poučný moment.

Klíčovým ponaučením je, že kritické

hlasy musí být přesné, pohotové a úderné. Biskup Cozzens hovořil o „smutku, šoku a spravedlivém rozhořčení“.

Je třeba se vyvarovat smířlivějšího přístupu, kdy kritiku jedné části přebije chvála celku. Biskup Emmanuel Gobillard, francouzský biskupský delegát na pařížské olympiádě, napsal předsedovi Mezinárodního olympijského výboru, „abych mu sdělil, jak mě některé úseky ceremoniálu ranily, ale také abych ho povzbudil, protože jsem vedle toho viděl tolik krásných věcí“.

Takové povzbuzení je chyba. Kuchař, který na talíř položí kousek hníjícího masa, by neměl být chválen za to, že k němu přidal chutně upravenou zeleninu. Je třeba to celé odmítnout a vyhodit.

Příprava na Notre Dame

Nyní existuje naléhavý důvod k důraznému odsouzení. Je to zásadní preventivní příprava. V prosinci bude pařížská katedrála Notre Dame znovu vysvěcena po požáru ve Svatém týdnu 2019. K účasti na obřadu byl pozván papež František.

Katedrálu Notre Dame vlastní francouzský stát, takže bude mít na tamní obřady velký vliv, stejně tak na slavnostní otevření. Jistě se najdou tací, kteří budou nadšeni, pokud dominantním obrazem toho dne bude Svatý otec vstupující do katedrály ve společnosti drag queens. Vhodná a ostrá reakce na olympiádu poskytne katolickým představitelům silnější pozici, aby se za několik měsíců dokázali bránit podobnému darebáctví.

Znovuvysvěcení katedrály Notre Dame nyní nabízí příhodný lék na ohavnost olympiády, nezbytnou připomínku Francouzům, že jejich země má hlubokou, katolickou tradici.

*P. Raymond J. de Souza
National Catholic Register
Přeložila Alena Švecová*

*P. Raymond J. de Souza
profesor ekonomie a komentátor*

NĚKOLIK ZÁSAD KE VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVĚ KATOLICKÉ MLÁDEŽE

Podle studie Michaela Hagenböcka¹ pro Monitor zpracoval Pavel Jajtner.

Ač dobrých lidí v tomto nemocném světě ubývá, ještě nějakí se najdou. Štědrý dárcce, který chce zůstat v anonymitě, mě už nějaký čas zasílá z Bavorska katolický týdeník *Die Tagespost*. Velmi kvalitní a inspirativní, aktuální a kompetentně vytvářené čtení. Nejen o Církvi, víře, liturgii, rodině, manželství, vzdělávání, výchově dětí, ale i o křesťanské kultuře, hudbě, literatuře, o událostech přítomných, minulých i budoucích, o dění ve světě, především v naší Evropské unii, a to nejen v katolických komunitách.

Snad mohu doufat, že k začínajícímu novému školnímu roku tento můj pokus ve stručnosti zprostředkovat alespoň něco z velkého myšlenkového bohatství našich katolických sousedů bude přijat s pochopením a poslouží všem, jimž není lhostejné, jak budou žít ti, kteří přicházejí po nás.

Kéž by byl i výzvou pro mou generaci 65+, jak se na výchově nejen našich vnouček a vnuků aktivně podílet.

Vzdělávání a výchova

Vzdělávání je tvorba a rozvíjení lidského ducha. Je především záležitostí našeho rozumu a umožňuje vnímání a pochopení skutečností. *Výchova* naproti tomu usiluje o formování charakteru, podporuje ctnosti,² usměrňuje temperament, působí na naše chování a vede ke kázni. Vzdělání nám pomáhá lépe rozumět světu, výchova nás vede ke správnému vztahu nejen ke světu, ale především k lidem v něm. Vše spočívá v zájmu, péči, učení se, správné volbě potřeb a sebepřekonávání. V úsilí o vytvoření návyku vyváženého užívání rozumu a vůle. Smyslem a cílem vzdělání a výchovy je cesta k dokonalosti a úplnosti

našeho osobnostního růstu a dosažení naplněného, pravého lidství.

Světu nemůžeme v celé jeho složitosti rozumět, pokud nepřijmeme Krista jako původ, prostředek a cíl našeho bytí.

Vzdělávání je založeno na údivu a touze poznávat vše neznámé a nové v souvislostech. Údiv a touha poznávat jsou dítěti vrozeny, ale pro další osobnostní růst je nezbytně nutná četba (v útlém dětství zprostředkovaná nejbližšími, později samostatná). Je třeba si osvojovat základy cizích jazyků a přírodních věd, rozvíjet logické myšlení a postupně prakticky využívat takto nabytých znalostí.

Výchova spočívá v osvojování si správných vztahů, zvládnání nejistot a obav a překonávání sebe sama. Nutné je dbát o osobní věrohodnost a pravdivost v chování, zdvořilost, ohleduplnost, pokoru a soucit. Je nezbytné posuzovat vlastní chování podle měřítek a pravidel čtyř kardinálních (hlavních) ctností: *spravedlnosti, mírnosti, statečnosti a moudrosti*, s vědomím, že nad nimi jsou tři nejdůležitější ctnosti křesťanské: *víra, naděje a láska*.

Vedle rozumu a vůle spočívá pravé lidství v citu, fantazii a paměti. Při jejich rozvíjení je nutné uplatnit přiměřené *výchovné prostředky*: Na prvním místě je vždy *dobrý příklad* rodičů i prarodičů, vychovatelů, učitelů a přátel.

Ostatní výchovné prostředky:

V dětství: Četba je nejen *vzdělávacím*, ale i *výchovným* prostředkem. Proto i kvůli správné výchově je třeba číst, kromě pohádek především dobrou klasickou a duchovní literaturu. Dále lze doporučit účelné hračky podporující fantazii a tvůrčí schopnosti. Odmítat hračky, jež mohou pěstovat násilí. *Nikdy nelitovat času věnovaného dětem*.

V dospívání: Opět velmi důležitá četba *dobrych* knih. Ale pozor na literaturu bez přesahu, bez transcendence, která

bývá zpravidla pouhým kýčem.

Velmi kladně pomáhá aktivní provozování hudby (ať už zpěvem, nebo hrou na hudební nástroje), pěstování zájmu o hodnotnou kulturu: divadlo i film, poslech vkusné, zejména klasické hudby, slušné oblékání, intenzivní sportovní činnost, kladný vztah k přírodě, skauting, hodnotné a přátelské společenství stejně či alespoň podobně smýšlejících. Důraz je třeba věnovat vštěpování pozornosti potřebám druhých a formování zdravého křesťanského svědomí, děkovat Bohu ve společné modlitbě, slavit společně mši svatou a dělat si radost konáním dobra pro druhé.

Žít naplno, kulturně a účelně, nejen po překonání krize dospívání, ale trvale po dosažení osobnostní zralosti a dospělosti³ znamená přijímat život jako úkol, žít s vděčností za prožitá, darovaná léta. Pečovat o rodinu. Usilovat (osobním příkladem důsledného a přesvědčivého následování Krista) o zprostředkování víry těm, kteří ji teprve hledají.

Nebyt lhostejnými k veřejnému životu: podporovat vše, co vede k pokoji, dobru a usmíření mezi lidmi různých názorů. Rozhodně a pevně se stavět proti nebezpečným jevům v naší kriticky rozdělené, konzumně, materiálně a sobecky orientované společnosti.

Pavel Jajtner

Ing. Pavel Jajtner
politik a diplomat

1 Michael Hagenböck, nar. 1969, ředitel katolické školy, otec sedmi dětí, autor knih, kromě jiných také o britském katolickém spisovateli J. R. Tolkienovi. Zde výběr z jeho studie, zveřejněné v týdeníku *Die Tagespost* (v překladu *Denní pošta*) dne 25. července 2024.

2 Ctnost je kladná mravní, obecně prospěšná a společensky oceňovaná vlastnost člověka.

3 Nejen z pohledu křesťanské víry, ale ideálně celospolečensky zcela obecně a většinově „žít, jako by Bůh byl“.

ZAČAL DALŠÍ ŠKOLNÍ ROK

Když někteří k pařížské letní olympiádě a účasti některých sportovců říkali, že by měli soupeřit pro svůj handicap na paralympiádě, nebyli daleko od reality, která na tomto klání, navazujícím na srpnové zápolení, skutečně je. Ale možná právě tam se nachází mezi diváky, pořadatelé a také komentujícími žurnalisty více zdravého rozumu. Není normální, aby s ženami soupeřili lidé, kterým z trenýrek vykukuje silueta penisu, kritizoval sloupkař Piers Morgan účast transgender běžkyně Valentiny Petrillové na paralympijských hrách. Podle něj jde o naprostou frašku a ohrožení integrity ženského sportu. Ve svém článku pro web *The Sun* upozornil také na eskalaci výhrůžek vůči těm, kteří se odváží „proti tomuto šílenství protestovat“. Tento muž, který skutečně v legínách svou identitu nezapřel, se účastnil běhu žen na 400 metrů. Petrillo v roce 2017 prozradil své tajemství o touze stát se ženou manželce, s níž má dvě děti, a svěřil se jí s přáním podstoupit hormonální terapii. O dva roky později začal s léčbou a v roce 2020 poprvé závodil jako žena v atletických soutěžích. Do té doby soutěžila pouze v mužské kategorii. Nemáme to ověřené, ale tam se asi na přední příčky nedostal. Mezi ženami v soutěži pak šance rapidně narostly.

Učitel Enoch Burke. Momentálně už potřetí ve vězení. Proč? Odmítal studenta nazývat v rodě „ono“. Burke zdůraznil, že má právo věřit, že existují pouze dvě pohlaví a nic ho nepřinutí nazývat chlapce dívkou a naopak. Jak řekl v rozhovoru s novináři, nesnáší pobyt ve vězení, ale nemá na výběr. Zdá se, že se tyto případy budou v našich zeměpisných šířkách spíše množit.

A tak tu máme školní rok. Anonymní vyhrožování podminováním školních budov, ale i přímé hrůzné ataky spolu-

Foto: © Roman Polách / Člověk a Věra

žáků, které jsou v důsledku ohrožením života. Byla slyšet teorie, že jde o nějaký aktivní ruský zdroj, který se nám takto mstí za pomoc Ukrajině. Tak, těžko posoudit. Co se zdá však smysluplné, ale přitom mainstreamovými médii, společenskými proudy i politiky odsouzené, je omezení digitálních technologií ve školách. „Na maďarských školách začne platit přísná série vládních opatření s cílem chránit fyzické a duševní zdraví žáků a studentů a předcházet násilným činům ve veřejných vzdělávacích institucích,“ píše na *iDnes.cz*. Kromě energetických nápojů, nožů a jiných zbraní budou mít žáci a studenti zakázány i třeba chytré hodinky či mobilní telefony. A to po celý školní den.

Problematikou mobilů v rukách žáků a studentů se zabírají i české školy. Přidal se intenzivní aktivitou i senátor Jiří Čunek, který na svém facebookovém profilu píše: „Mobily budou ve Francii muset od září odkládat do skříněk žáci

téměř 200 základních škol. Pokud se takzvaná digitální pauza osvědčí, bude zákaz telefonů touto formou od ledna 2025 platit ve VŠECH základních školách ve Francii,“ uvedla na tiskovce tamní ministryně školství. Evidentně jsou tam stejně zpátečníci jako u nás na Vsetíně.“ Tento mimořádně konzistentní politik mimochodem nevyklučuje, že na podzimním sjezdu bude kandidovat na šéfa lidovců. Strana se prý podle něj příliš odklonila od konzervativní politiky, a to jí odrazuje voliče. K tomu přímo pro *seznampravdy.cz* řekl: „Někteří ve straně se začali domnívat, že konzervativní směr je málo a že uloví i nějaké voliče v liberálním směru. Začali jsme být ve vládě smířlivější pro takové věci, jako je manželství pro všechny. Chtěli jsme se rozkročit, abychom zahrnuli i tyto skupiny voličů. Já myslím, že nám to nepřísluší, že máme voliče přesně na opačné straně.“

–zd–